

20141123355

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНОКРАТНО ОТПИШУВАЊЕ НА ДОЛГОВИТЕ НА ГРАЃАНИТЕ

Се прогласува Законот за еднократно отпишување на долговите на граѓаните, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 23 јули 2014 година.

Бр. 07-2935/1
23 јули 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЕДНОКРАТНО ОТПИШУВАЊЕ НА ДОЛГОВИТЕ НА ГРАЃАНИТЕ

Член 1

Со овој закон се уредуваат долговите на граѓаните кои се предмет на еднократно отпишување, како и условите, начинот и постапката за остварување на правото на еднократен отпис на долговите на граѓаните од доверителите чии побарувања можат да бидат предмет на еднократен отпис.

Член 2

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Доверител“ е правно лице кое врши дистрибуција и снабдување со електрична или топлинска енергија, банка или штедилница основана со дозвола за основање и работа од гувернерот на Народната банка на Република Македонија и правно лице кое има побарувања по основ на радиодифузна такса - Јавното претпријатие Македонска радиотелевизија, како и нотар пред кого е поднесено барање за издавање на решение за присилна наплата на долгот и извршител пред кого е поднесено барање за присилна наплата на долгот и кое со Министерството за финансии склучило договор за еднократно отпишување на долгот;

2. „Должник“ е физичко лице кое е државјанин на Република Македонија и кое има статус утврден согласно со членот 4 од овој закон, како и физичко лице кое е државјанин на Република Македонија и кое има статус утврден согласно со членот 4 од овој закон и кое е корисник на електрична или топлинска енергија, но не е директен носител на долгот;

3. „Долг“ е обврска по основ на главен долг за искористена електрична или топлинска енергија, долг по кредитни картички, пречекорувања на трансакциски сметки и потрошувачки кредити и долг по основ на радиодифузна такса, како и редовна и казнена

камата поврзани со главниот долг настанати заклучно со 31 декември 2013 година кои ги исполнуваат условите од членот 3 од овој закон, како и други реално направени трошоци, како што се платени судски, нотарски и трошоци за извршување пред суд или извршител поврзани со главниот долг настанати до денот кога доверителот ги доставил податоците согласно со членот 10 став (3) од овој закон;

4. „Еднократен отпис“ е бришење на долгот на должникот од евиденцијата на доверителот и евидентирање на побарување од Република Македонија по основ на даночен кредит согласно со овој закон;

5. „Даночен кредит“ е право на намалување на износот на утврден данок на добивка на правното лице кое врши дистрибуција и снабдување со електрична или топлинска енергија, банка или штедилница основана со дозвола за основање и работа од гувернерот на Народната банка на Република Македонија и правно лице кое има побарувања по основ на радиодифузна такса - Јавното претпријатие Македонска радиотелевизија, односно на персоналниот данок на доход на нотарите или извршителите, за дел од износот на долгот кој доверителот го отпишал на должникот согласно со овој закон;

6. „Лице изложено на социјален ризик поради смрт, инвалидитет или потешка болест“ е лице кое поради смрт на сопругникот, како и поради сопствен инвалидитет или порди инвалидитет на сопругникот, како и поради сопствена потешка болест или потешка болест на сопругникот не може да ги отплати долговите кон доверителите и

7. „Потешка болест“ е тешка форма на цереброваскуларни заболувања и малигно заболување кои влијаеле врз работната способност, односно на спреченост за работа.

Член 3

Правото на еднократен отпис согласно со одредбите од овој закон се однесува на долговите за:

1) користење на електрична енергија настанати заклучно со 31 декември 2013 година, а неплатени подолго од 12 месеци и за кои е започната постапка за наплата;

2) кредитни картички, дозволени пречекорувања на трансакциски сметки и потрошувачки кредити по кредитни партии кои не се обезбедени со движен или недвижен имот и кои на 31 декември 2013 година се класифицирани во категорија на ризик „Д“ и/или „Г“ согласно со методологијата на Народната банка на Република Македонија и побарувањата по тие основи кои се пренесени на вонбилансна евиденција (отпишани побарувања) за кои банката сè уште води постапка за наплата;

3) користење на топлинска енергија настанати заклучно со 31 декември 2013 година, а неплатени подолго од 12 месеци и за кои е започната постапка за наплата и

4) радиодифузна такса настанати заклучно со 31 декември 2013 година, а неплатени подолго од 12 месеци и за кои е започната постапка за наплата, освен за лицата кои со посебен закон се изземени од постапка за присилна наплата за кои нема да се однесува условот постапката за наплата да е започната.

Член 4

(1) Правото на еднократен отпис може да го оствари должник кој заклучно со 31 декември 2013 година имал статус на:

1) корисник на социјална парична помош или на постојана парична помош;

2) невработено лице евидентирано во Агенцијата за вработување на Република Македонија како невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци или

3) лице изложено на социјален ризик поради смрт, инвалидитет или потешка болест.

(2) Лицата од ставот (1) точки 2 и 3 на овој член правото на еднократен отпис можат да го остварат ако:

1) во 2013 година заедно со брачниот другар не оствариле годишен нето приход поголем од 105.600 денари и

2) со состојба 31 декември 2013 година и во моментот на поднесување на барањето немаат во своја сопственост и/или во сопственост на сопружникот друг недвижен имот освен станбен објект во кој живеат сами или со своето семејство.

(3) Лицата од ставот (1) точка 2 на овој член кои се во брачна заедница правото на еднократен отпис можат да го остварат само доколку и сопружникот е невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци.

(4) Лицата од ставот (1) точка 3 на овој член можат да го остварат правото на еднократен отпис доколку смртта, инвалидитетот или потешката болест настанале по 1 јануари 2009 година. Правото на еднократен отпис се однесува само за неплатени обврски кои пристигнале за плаќање по смртта на сопружникот и/или по сопствениот инвалидитет или инвалидитетот на сопружникот, односно по дијагностицирање на болеста.

(5) Лицата од ставот (1) на овој член правото на еднократен отпис на долг за искористена електрична или топлинска енергија можат да го остварат и во случај доколку се утврди дека истите се корисници на услугата, а не се директни носители на долгот.

(6) Министерот за здравство донесува правилник со кој поблиску ги пропишува дијагнозите кои се сметаат како потешка болест, во смисла на овој закон.

Член 5

(1) Еднократниот отпис на долговите се врши врз доброволна основа, врз основа на договор што доверителот ќе го склучи со Министерството за финансии со кој се уредуваат меѓусебните права и обврски за еднократно отпишување на долговите.

(2) Услов за склучување на договорот од ставот (1) на овој член е доверителот да се откаже од побарувањата поврзани со главниот долг кои настанале по 31 декември 2013 година, освен од другите реално направени трошоци, како што се платени судски, нотарски и трошоци за извршување пред суд или извршител поврзани со главниот долг настанати до денот кога доверителот ги доставил податоците согласно со членот 10 став (3) од овој закон и истите не се предмет на даночен кредит и не може да се побаруваат од должниците.

Член 6

(1) Министерството за финансии објавува јавен повик за склучување на договори за еднократно отпишување на долговите со доверителите, најдоцна во рок од седум дена од денот на влегувањето во сила на овој закон во три дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија од кои еден на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија.

(2) Времетраењето на јавниот повик е десет дена од денот на објавувањето на истиот во дневните весници.

(3) Во периодот од ставот (2) на овој член доверителите до Министерството за финансии доставуваат изјава за интерес за склучување на договор и изјава дека се согласуваат да се откажат од побарувањата од членот 5 став (2) од овој закон.

(4) Договорот од членот 5 став (1) од овој закон може да се склучи најдоцна 30 дена од денот на завршувањето на јавниот повик од ставот (1) на овој член.

(5) По истекот на рокот од ставот (4) на овој член, Министерството за финансии преку најмалку три дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија од кои еден на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија, електронските медиуми и на својата веб страница ја информира јавноста за склучените договори со доверителите и ги повикува заинтересираните должници да достават барања за еднократен отпис на долговите до месно надлежен центар за социјална работа.

Член 7

(1) За остварување на правото на еднократен отпис, должникот поднесува барање до Министерството за труд и социјална политика преку месно надлежниот центар за социјална работа, во период од 30 дена од денот на објавувањето на повикот од членот 6 став (5) од овој закон.

(2) Министерот за труд и социјална политика формира Комисија за постапување по барањата за еднократно отпишување на долговите на граѓаните (во натамошниот текст: Комисијата).

(3) Во зависност од потребата и обемот на работа, министерот за труд и социјална политика може да формира една или повеќе комисии од ставот (2) на овој член.

(4) Комисијата е составена од претседател и шест члена. Претседателот се назначува на предлог на министерот за труд и социјална политика, а по еден член предлагаат министерот за финансии, министерот за здравство, директорот на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија, директорот на Управата за јавни приходи, директорот на Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија и директорот на Агенцијата за вработување на Република Македонија.

(5) Членовите на Комисијата имаат право на надоместок во висина утврдена со актот за нивно назначување.

(6) Владата на Република Македонија формира меѓуресорска Комисија за ревизија на работењето на Комисијата.

(7) За поднесување на барањето од ставот (1) на овој член не се плаќа административна такса.

(8) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за труд и социјална политика.

Член 8

(1) За остварување на правото на еднократен отпис должникот кој е корисник на социјална парична помош, на постојана парична помош или невработено лице евидентирано во Агенцијата за вработување на Република Македонија како невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци, кон барањето од членот 7 став (1) од овој закон доставува:

1) копија од лична карта, за себе и за брачниот другар;

2) извод од матична книга на венчани;

3) писмена согласност на должникот и неговиот сопругник за обезбедување на податоци од доверителот и од надлежните институции со цел за спроведување на постапката;

4) копија од последната фактура за топлинска и/или електрична енергија, доколку долгот е за искористена електрична или топлинска енергија и

5) договор за закуп и други докази од кои може да се утврди дека корисникот на електрична или топлинска енергија не е директен носител на долгот, доколку долгот е за искористена електрична или топлинска енергија од лице кое не е директен носител на долгот.

(2) За остварување на правото на еднократен отпис должникот кој е лице изложено на социјален ризик поради смрт, инвалидитет или потешка болест кон барањето од членот 7 став (1) од овој закон доставува:

1) копија од лична карта, за себе и за брачниот другар;

2) извод од матична книга на венчани;

3) извод од матична книга на умрени, доколку долгот е настанат поради смрт;

4) медицинска документација од која може да се утврди дијагнозата и датумот на дијагностицирање на болеста и на губењето на работната способност, односно на спреченоста за работа;

5) копија од последната фактура за топлинска и/или електрична енергија, доколку долгот е за искористена електрична или топлинска енергија;

6) договор за закуп и други докази од кои може да се утврди дека корисникот на електрична или топлинска енергија не е директен носител на долгот, доколку долгот е за искористена електрична или топлинска енергија од лице кое не е директен носител на долгот и

7) писмена согласност на должникот и неговиот сопружник за обезбедување на податоци од доверителот и од надлежните институции со цел за спроведување на постапката.

Член 9

(1) Комисијата, врз основа на поднесеното барање од членот 7 став (1) од овој закон, по службена должност, обезбедува:

1) податоци од Министерството за труд и социјална политика - Центар за социјална работа дека должникот е корисник на социјална парична помош или постојана парична помош, доколку барателот е корисник на таква помош;

2) податоци од Агенцијата за вработување на Република Македонија дека должникот и неговиот сопружник подолго од 12 месеци активно бараат работа, доколку барателот е невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци;

3) податоци од Управата за јавни приходи за висината на остварените годишни приходи за должникот и неговиот сопружник, доколку барателот е невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци и доколку барателот е лице изложено на социјален ризик поради смрт, инвалидитет или потешка болест;

4) податоци од Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија дека лицето е запишано или не е запишано како носител на право во катастар на недвижности и детален преглед на податоци за имотната состојба за лицето од кои може да се утврди исполнувањето на условите, доколку барателот е невработено лице кое активно бара работа подолго од 12 месеци и доколку барателот е лице изложено на социјален ризик поради смрт, инвалидитет или потешка болест и/или

5) податоци од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија дека должникот е корисник на инвалидска пензија и за висината на пензијата, доколку барателот е лице изложено на социјален ризик поради инвалидитет.

(2) Надлежните органи и институции од ставот (1) на овој член се должни да ги достават податоците, за чие издавање се надлежни, во рок од 15 работни дена од денот на приемот на барање од страна на Комисијата.

(3) Министерството за труд и социјална политика е должно да води евиденција за пристигнатите барања од членот 7 став (1) од овој закон, за примените податоци од ставот (1) на овој член и членот 10 став (3) од овој закон и за донесените акти согласно со членот 11 став (1) од овој закон.

(4) Содржината и начинот на водење на евиденцијата од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот за труд и социјална политика.

Член 10

(1) Комисијата врз основа на документацијата од членовите 8 и 9 од овој закон, утврдува дали лицето ги исполнува условите за право на еднократен отпис согласно со членот 4 од овој закон.

(2) За лицата кои ги исполнуваат условите за остварување на правото на еднократен отпис Комисијата до доверителите со кои е склучен договор согласно со членот 5 од овој закон доставува барање за износот на неговиот долг и за други податоци поврзани со долгот.

(3) Доверителите во рок од 15 работни дена од денот на приемот на барањето до Комисијата ги доставуваат бараните податоци.

(4) Комисијата писмено го известува лицето кое поднело барање, а не ги исполнува условите од членот 4 од овој закон за остварување на правото на еднократен отпис на долгот.

Член 11

(1) По добивање на податоците од членот 10 став (3) од овој закон, Комисијата одлучува со акт за остварување на правото на еднократен отпис на долгот на должникот или за одбивање на барањето за остварување на правото на еднократен отпис на долгот и го доставува до должникот.

(2) Актот од ставот (1) на овој член за остварување на правото на еднократен отпис на долгот на должникот Комисијата го доставува и до доверителот, до Министерството за финансии и до Управата за јавни приходи.

(3) Комисијата го доставува актот од ставот (1) на овој член со кој се утврдува правото на еднократен отпис на долгот согласно со членот 3 точка 1) од овој закон до единицата на локалната самоуправа или градот Скопје чиј приход е комуналната такса за користење и одржување на јавно осветлување.

Член 12

(1) Доверителите кои ќе ги отпишат долговите согласно со одредбите од овој закон, имаат право на даночен кредит. Висината на даночниот кредит ќе се утврди со договорот од членот 5 став (1) од овој закон и може да изнесува најмногу до 10% од износот на отпишаните долгови.

(2) Износот на утврдениот даночен кредит во актот од членот 14 став (2) од овој закон се намалува од износот на утврдениот данок на добивка, согласно со одредбите од Законот за данокот на добивка, односно од износот на персонален данок на доход согласно со одредбите од Законот за персоналниот данок на доход.

(3) Правото на даночен кредит за доверителот - правно лице може да се искористи преку намалување на обврската за плаќање на данок на добивката утврдена во даночниот биланс или од данокот на вкупен приход.

(4) Доколку, согласно со одредбите од овој закон, доверителот - правно лице, правото на даночен кредит го искористува преку намалување на обврската за плаќање на данок на добивка, за утврденото право на даночен кредит до 31 декември 2014 година, даночниот кредит ќе се користи со намалување на обврските за плаќање на данок на добивка по даночен биланс за 2014 година и месечни аконтации за 2015 година. За утврденото право на даночен кредит по 31 декември 2014 година, даночниот кредит ќе се користи почнувајќи со намалување на обврските за плаќање на месечни аконтации од наредниот месец по месецот во кој е утврдено правото на даночен кредит.

(5) Доколку, согласно со одредбите од овој закон, на доверителот - нотар и извршител му се утврди право на даночен кредит, правото на даночен кредит се искористува преку намалување на обврската за плаќање на персонален данок на доход за приходите од самостојна дејност. За утврденото право на даночен кредит до 31 декември 2014 година, даночниот кредит ќе се користи со намалување на обврските за плаќање на персонален данок на доход по годишниот даночен биланс за 2014 година и месечни аконтации за 2015

година. За утврденото право на даночен кредит по 31 декември 2014 година, даночниот кредит ќе се користи почнувајќи со намалување на обврските за плаќање на месечни аконтации од наредниот месец по месецот во кој е утврдено правото на даночен кредит.

(6) Неискористениот износ на даночниот кредит од ставот (1) на овој член може да се пренесува во наредните даночни периоди до целосно искористување на вкупниот износ.

(7) Доколку доверителите имаат целосна организациска и капитална поврзаност може да го пренесат правото на даночен кредит на правното лице кое се јавува како основач на останатите.

(8) Отпишаните долгови од страна на доверителите правни лица од членот 2 став (1) точка 1 од овој закон, нема да се третираат како непризнат расход за цели на данокот на добивка. За побарувања на кои е извршена исправка на вредноста и за кои е платен данок на добивка согласно со Законот за данок на добивка по поднесените даночни биланси заклучно со деловната 2013 година, доверителите имаат право на намалување на даночната основа на која се пресметува данокот на добивка во даночниот биланс за годината врз основа на актот од членот 14 став (2) од овој закон.

(9) Доверителите се должни да ги отпишат долговите на сите должници кои ги исполнуваат условите од овој закон и за кои се донесени акти согласно со членовите 11 став (2) и 14 став (2) од овој закон.

Член 13

(1) Нотарот, односно извршителот има право на даночен кредит во висина на реално направените трошоци во постапката пред нотар, односно извршител заради наплата на долгот.

(2) Нотарот, односно извршителот го отпишува долгот во целост, вклучувајќи го целокупното побарување кое го имаат спрема должникот.

Член 14

(1) Доверителот до Министерството за финансии на секои три месеци доставува барање за стекнување на право на даночен кредит. Кон барањето приложува копии од актите за остварување на правото на еднократен отпис на долгот на должникот и преглед на должниците чии долгови се отпишуваат со износ на долг, поединечно и збирно.

(2) Министерот за финансии, или од него овластено лице, во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член, донесува акт за стекнување на правото на даночен кредит на доверителот.

(3) Примерок од актот од ставот (2) на овој член се доставува до Управата за јавни приходи и до доверителот.

(4) По добивање на актот од ставот (2) на овој член, доверителот е должен во рок од 15 работни дена да го избрише долгот на должникот од својата евиденција и сметководствено да евидентира побарување од Република Македонија во форма на даночен кредит утврден со договорот од членот 5 став (1) од овој закон, односно со актот од ставот (2) на овој член и за истото да ги извести должникот и Управата за јавни приходи.

Член 15

(1) Единицата на локалната самоуправа или градот Скопје во рок од 15 дена од приемот на актот од членот 11 став (3) од овој закон донесува акт за отпис на долгот по основ на комунална такса за користење и одржување на јавно осветлување и истото го доставува до должникот.

(2) Управата за јавни приходи во рок од 15 дена од приемот на актот од членот 11 став (2) од овој закон донесува акт за отпис на долгот по основ на обврска за еднократна посебна такса пресметана на долгот по основ на радиодифузна такса.

Член 16

(1) Надзор над примената на овој закон врши Управата за јавни приходи.

(2) Управата за јавни приходи е должна да води евиденција за актите од членовите 11 став (2) и 14 став (3) од овој закон и известувањата за извршен отпис на долгот на должникот од членот 14 став (4) од овој закон.

Член 17

Започнатите постапки за присилна наплата на долговите на должниците утврдени со овој закон се запираат на денот кога доверителот ги доставил податоците согласно со членот 10 став (3) од овој закон.

Член 18

Подзаконските акти чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат во рок од десет дена од влегувањето во сила на овој закон.

Член 19

Комисијата за постапување по барањата за еднократно отпишување на долговите на граѓаните ќе се формира во рок од десет дена од влегувањето во сила на овој закон.

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.